

Taitaja2012-tapahtuman lajit esittäytyvät

Ammattitaidon SM-kilpailun Taitaja2012-finaali järjestetään tänä vuonna Jyväskylässä 24.-26.4. Kyseessä on Suomen suurin koulutusalan tapahtuma, jossa oman alansa mestaruudesta kilpailee 400 nuorta 42 alalta. Lisäksi kilpaillaan neljässä näytöslajissa ja kolmessa TaitajaPLUS-lajissa. Kilpailulajit on rakennettu oikeaa työympäristöä vastaaviksi siten, että yleisön on helppo seurata kilpailua.

Lisäksi Jyväskylän Paviljongissa järjestettävä tapahtuma tarjoaa kolmen päivän ajan maksutta paljon muuta nähtävää ja koettavaa. Kato- ja kokeile -pisteissä voi testata omia kykyjään. Koulutus- ja uratorilla esiintyvät puolestaan yritykset ja oppilaitokset ja tapahtumaan kuuluu myös yrityselämän edustajille ja opetusalan ammattilaisille suunnattu laaja seminaariohjelma.

Tapahtuman teema on "tee elämäsi paras valinta". Tarkoituksena on kannustaa nuoria ja kaikkia uutta uraa etsiviä löytämään itselleen sopiva opiskelupaikka ja ammatti.

Asiakaspalvelu ja myynti

Asiakaspalvelu ja myynti -lajissa tehtävien tarkoituksena on mallintaa mahdollisimman aidosti erilaisia asiakaspalvelu- ja myyntitilanteita. Tästä syystä kilpailijat aloittavat urakkansa tiistaina paikallisessa Prismassa, jossa he pääsevät aitoon asiakaspalvelutilanteeseen oikeiden asiakkaiden kanssa tuote-esittely- ja myyntitilanteessa. Muita tehtäviä ovat esimerkiksi reklamaatiotilanteen hoitaminen ja tuotekoulutus liikkeen henkilökunnalle.

- Lajivastaava Antti Ritvonen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5836

Autokorinkorjaus

Autokorinkorjauksessa kilpailijoiden tehtävänä on korjata vaurioitunut henkilöauto automaalarille luovutettavaan kuntoon. Jokaisella kilpailijalla on oma auto, johon tehtävät suoritetaan. Kaikki kilpailijat tekevät samat tehtävät yhtäaikaaisesti, mikä helpottaa lajin seuraamista. Työelämälähtöiset tehtävät sisältävät muun muassa pintapeltien vaihtoa, hitsausta ja hiontaa sekä muoviosien korjausta. Lisäksi tehtävään kuuluu vaurioanalyysi, kustannuslaskelman tekeminen sekä sen selvittäminen asiakkaalle. Lajin luonteen mukaisesti luvassa on paljon ääntä ja paljon toimintaa. Kilpailutehtävissä on seurattu autokoritekniikan ja korjaamovaatimusten kehitystä. Luvassa on myös yksi nopea pikataival, jossa mitataan kilpailijoiden henkistä kanttia. Päätuomarina lajissa toimii Jari Wiman, joka on ollut mukana useissa Ammattitaidon MM-kilpailuissa eri tehtävissä.

- Lajivastaava Aulis Rekonen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5521

Automaalaus

Automaalauksessa kestävään kehitykseen on kiinnitetty erityistä huomiota: yhtenä arvioinnin kohteena on materiaalien säästäväinen käyttö ja jätteen kierrätys. Tehtävänä kilpailijoilla on auton etuosan maalaus, joka sisältää useita erilaisia maalaus- ja korjaustehtäviä. Useimmista muista lajeista poiketen osa kilpailutehtävistä tehdään oppilaitoksen tiloissa, jossa on myös mahdollista seurata kilpailua.

- Lajivastaava Ari Haverinen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5582

Automaatioasennus

Automaatioasennuksessa kilpailutehtävät on tänä vuonna jaettu entistä selkeämmin kahden suurimman osa-alueen tehtäviin. Prosessiautomaation rinnalle yhtä merkittäväksi osuudeksi on tuotu kappaletavara-automaatio. Lisäksi painotetaan asentajan käytännön työtehtäviin oleellisesti liittyviä asioita. Kilpailutehtävät

tarjoavat hyvän mahdollisuuden seurata automaatioasentajan työtä ja automaatiolaitteita. Lajin päätuomarina toimii kotimaisten ja kansainvälisten ammattitaitokilpailujen tehtävissä pitkään toiminut Jarmo Kainumaa Länsi-Uudenmaan ammattiopistoista. Tuomaristossa ovat mukana myös Jyväskylän aikuisopiston kouluttaja Keijo Hattunen, jolla on yli 20 vuoden käytännön asentajakokemus sekä Tero Ruusuvirta, jolla on yli 30 vuoden kokemus asentaja- ja työnjohtotehtävistä automaatio-/sähkövoima-alalla.

- Lajivastaava Jari Ikonen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5702

Autonasennus

Autonasennuksessa kilpailijat tekevät muun muassa laajan määräaikaishuollon, uusivat auton alustan komponentteja sekä etsivät ja korjaavat autojen eri sähköjärjestelmien vikoja. Tänä vuonna tehtävissä painottuu aikaisempaa enemmän mekaaninen tekeminen, joten luvassa on kiinnostavaa katsottavaa. Silmänruokaa tarjoavat myös korjauksen kohteena olevat uudet henkilöautot, esimerkiksi neljä 3-sarjan BMW:tä. Kilpailijoiden toimia on päätuomarina arvioimassa tunnettu autoalan kouluttaja Matti Vatanen ja tuomaristossa on mukana myös vuonna 2008 ammattitaidon SM-kultaa voittanut Hannu Pöntinen, joka osallistui lokakuussa 2011 Lontoossa järjestettyyn Ammattitaidon MM-kilpailuun. Kato- ja kokeile - pisteessä voi testata kykyjään esimerkiksi opiskelijoiden tekemän kilpa-auton huoltamisessa.

- Lajivastaava Matti Pannula, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5529

CAD-suunnittelu

CAD-suunnittelussa kilpaillaan piirustusten tuottamisessa. Lajissa ei synny monien muiden kilpailulajien tapaan konkreettisia tuotteita, mutta alasta kiinnostuneille se tarjoaa mielenkiintoista seurattavaa. Seuraamisen tekevät mahdolliseksi yleisöön päin käännetyt näytöt. Yleisön näkökulmasta mielenkiintoisimmat tehtävät ovat vuorossa keskiviikkona. Lajissa nähdään ensimmäistä kertaa kansainvälisiä osallistujia Virosta. Samoin yksi tuomareista tulee Virosta.

- Lajivastaava Jukka Koskinen, Future CAD Oy, puh. 040 503 3720

Cateringkokki

Cateringkokkilajissa näyttävimmät tehtävät ovat vuorossa tiistai- ja keskiviikkona iltapäivällä. Tiistaina kilpailijat valmistavat ns. vitriinituotteita henkilöstöravintolan kahvion vitriiniin. Keskiviikkona valmistetaan henkilöstöravintolan edustuspäivällinen. Kestävä kehitys on otettu huomioon käyttämällä suomalaisia ja lähellä tuotettuja raaka-aineita. Ruokien valmistaminen tulee tehdä välttäen hävikkiä ja turhaa kertakäyttökulttuuria.

- Lajivastaava Sirpa Vihavainen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5978

Elektroniikka

Elektroniikassa kilpailutehtävät on uudistettu tänä vuonna kokonaan. Ne vastaavat nyt paremmin alan koulutusta ja ovat enemmän asentajatasoisia. Lajin seuraamista helpottaa ensimmäistä kertaa mukana oleva kisaisäntä, joka kertoo kaikkina kolmena kilpailupäivänä reaaliajassa, mitä kilpailussa tapahtuu. Yleisölle on tarjolla myös Kato ja kokeile -piste, jossa pääsee testaamaan taitojaan elektroniikan tehtävien parissa. Elektroniikka on perinteisesti ollut kansainvälinen laji ja nytkin mukana on kolme kilpailijaa Saksasta. Ensimmäistä kertaa kansainvälisyyttä nähdään myös tuomaristossa, sillä yksi lajin tuomareista tulee Englannista.

- Lajivastaava Keijo Salonen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5711

Eläintenhoitaja

Eläintenhoitaja on tänä vuonna mukana ensimmäistä kertaa näytöslajina. Nähtävillä on lehmiä ja koiria ja katsojat pääsevät seuraamaan lehmien lypsämistä ja koirien hoitamista. Varsinaisista lajeista poiketen mukana ovat kaikki Suomen 16 eläintenhoidon oppilaitosta, joiden edustajilta voi tulla kyselemään oppilaitoksiin liittyviä asioita.

- Lajivastaava Sari Kokko, Keski-Pohjanmaan ammattiopisto, puh. 044 725 0641

Hevostenhoito

Hevostenhoidon tehtäviä on sekä Paviljongin sisä- että ulkotiloissa. Yleisön kannalta helpoimmin seurattavat tehtävät ovat tiistaina ja keskiviikkona. Tiistaina tehtävänä on muun muassa hevosen lastaaminen traileriin tai autoon. Keskiviikkona kilpailijoiden tulee valjastaa hevonen ja ajaa sillä. Yksi koko kilpailun ajan kestävä tehtävä on hevosen hoitaminen turvallisesti, ergonomisesti ja kestävä kehityksen vaatimukset huomioiden. Pelkkää hevosten hoitamista laji ei ole, sillä yksi tehtävä on valmistella hevosista ja tallialueesta lyhyt esitys ja esittää se tuomareille - englanniksi.

- Lajivastaava Meija Lahtinen, Koulutuskeskus Salpaus, Asikkala, puh. 040 775 4842

Hiusmuotoilu

Hiusmuotoilussa yleisön kannalta kiinnostava ja näyttävä tehtävä on pitkien hiusten juhlakampaus, jonka tulee sopia tunnetun Dance Stop Oy:n tekemään vakiotanssipukuun. Kampauksen teemana on "Loistoa tanssilattialla" ja tanssiteemana valssi. Tämä tehtävä on vuorossa tiistaina aamupäivällä. Kilpailun päätuomarina on Katri Pokkinen, joka on valmentanut muun muassa vuoden 2009 ammattitaidon MM-kilpailussa kultaa voittanutta Elina Salmista. Hiusmuotoilu on ollut yleensä paljon katsojia kerännyt kilpailulaji ja siksi yleisölle on varattu hyvät tilat kilpailujen seuraamiseen.

- Lajivastaava Anne Naarala, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5392

Huonekalupuuseppä

Huonekalupuuseppälajissa kilpailijoiden urakkana on valmistaa tuoli 19 tunnissa. Tehtävässä yhdistyy vanhan ja uuden tekniikan hyödyntäminen, sillä kilpailijoiden tulee käyttää valmistuksessa sekä CNC-työstökeskusta että perinteisempiä puuntyöstökoneita ja laitteita. Tuolit kootaan, viimeistellään ja paljastetaan viimeisenä kilpailupäivänä. Yhtenä tuomarina on paikallinen puuseppämestari Vesa Saarinen.

- Lajivastaava Aimo Väisänen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5552

Ilmastointiasennus

Ilmastointiasennuksessa kilpailijat toteuttavat saamiensa ohjeiden ja piirustusten mukaisia kanava-asennuksia, päälaitetasennuksen, osan valmistusta sekä mittaus- ja säätötöitä. Asennustekniikan ja ilmavirtamittausten seuraaminen tarjoaa kiinnostavaa katsottavaa niillekin, jotka eivät ole perehtyneet syvällisesti alaan. Lajin tuomaristossa on vankka yritysmaailman edustus ISS Palveluista ja YIT:ltä.

- Lajivastaava Timo Toivanen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5547

Kauneudenhoito

Kauneudenhoidon tehtävät kattavat mahdollisimman laajan skaalan kosmetologin työtä. Kilpailutehtävinä on mm. kasvojen hoito, ehostus sekä vartalonhoito. Ensimmäistä kertaa tehtävissä on mukana ihokarvojen poisto sokeroimalla ja kynsien koristelu tehtävä. Kestävä kehitys on huomioitu käyttämällä tehtävissä mahdollisimman vähän poisheitettäviä paperimateriaaleja sekä kiinnittämällä huomiota jätteiden lajitteluun.

Tuomareina joukossa on kaksi keskisuomalaista naisryttäjä: Minna Vejander Kauneushoitola Minna Vejanderista ja Pirjo Saari Kauneus & hiuskeskus Lumiccista.

- Lajivastaava Sinikka Luukkainen, puh. 040 341 5275

Kivityö

Kivityössä tarjolla on paljon katsottavaa. Nähtävänä on mm. lasertyökalu, jolla voidaan tehdä kiveen jäljennös valokuvasta. Tekniikkaa on käytetty esimerkiksi lemmikkieläimen kuvan piirtämiseen hautakiveen. Näkemisen arvoisia ovat myös kilpailuosaston seinärakennelman erilaiset graniittikivet. Lajin neljässä tehtävässä kilpailijat asentavat luonnonkivitulisijan, luonnonkivisokkelikiveyksen, luonnonkivijulkisivun ja luonnonkivitasokiveyksen. Paikalla on Suomen Graniittikeskus Oy:n tuotantojohtaja Pauli Immonen ja Lemminkäinen Oyj:n asiantuntijoita.

- Lajivastaava Juha Salomaa, Nivalan ammattiopisto, Pyhäjärvi, puh. 040 340 0276

Kondiittori

Kondiittorilajin kilpailutehtävissä teemana on luonto ja niissä on huomioitu monipuolisuus. Kilpailijoiden tulee tehdä muun muassa kinuski-kreemileivokset ja nykyisen muotitrendin mukaisia suklaahyydykekakkuja, jotka koristellaan. Pienenä silmänruokana yleisölle ovat minileivokset, joissa korostuu sommittelu ja värien yhdistäminen. Viimeisenä kilpailupäivänä voi ihastella sokeritöitä. Kilpailutehtäviin on etsitty myös tuntemattomampia raaka-aineita, jotka lisäävät kilpailijoiden raaka-aineiden tuntemusta. Tällaisia ovat muun muassa hunajalaventeli, vaniljahalva ja passion- ja mangosose. Näyttävimmillään kondiittorien kilpailualue on aina loppupäivästä, jolloin kilpailutehtävät ovat valmiina ja yleisön nähtävillä. Lajissa on kilpailun nuorin tuomari, leipuri-kondiittori Mikko Hietala, joka oli MM-edustaja Japanissa. Seniorituomarina on Raimo Elonen Elonen Oy Leipomosta. Kilpailuun osallistuu myös virolainen kilpailija, jota valmentaa Viron leipuriliiton puheenjohtaja Raivo Vilbaste.

- Lajivastaava Marja-Leena Pitkälampi, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5964

Koneenasennus ja kunnossapito

Koneenasennus ja kunnossapito -lajissa kunnossapito on tullut mukaan uutena osana lajiin. Näin se vastaa paremmin opintojen sisältöä. Tehtävissä kilpailijat muun muassa etsivät vian pikavaihteesta ja vaihtavat osan, etsivät ja korjaavat vikoja keskipakopuhaltimesta ja vaihdemoottorista sekä tekevät laakerinasennuksen akselille. Etenkin alasta jonkin verran perillä oleville tehtävät tarjoavat kiinnostavaa nähtävää. Yleisölle tarjolla on alaan liittyvä tehtävä, jossa parhaiten menestyneet palkitaan.

- Lajivastaava Pasi Sormunen, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, puh. 014 519 2316 tai 0500 342 912

Koneistus

Koneistuksessa yleisölle tarjotaan ainutlaatuinen näkökulma metallin työstämiseen, sillä työstökoneiden sisälle on asennettu web-kamerat. Näin katsojat pääsevät seuramaan lajialueella olevalta näytöltä, mitä koneiden sisällä tapahtuu. Tapahtumia riittää myös koneiden ulkopuolella, sillä tehtävissä kilpailijat tekevät saamiensa ohjeiden ja materiaalin pohjalta työstökoneohjelman, joka sitten siirretään työstökeskukseen. Valmiit kappaleet menevät Komax Oy:n tiloihin 3D-mittaukseen, jolloin saadaan kaikille tasapuoliset mittaustulokset. Osastolla on myös pääyhteistyökumppani Machinery Oy:n esittelytila, jossa on nähtävissä koneistukseen liittyviä laitteita. Kato ja kokeile -pisteessä yleisöllä on mahdollisuus päästä kokeilemaan ohjaajan kanssa työstökoneen ohjelmointia. Tuomaristossa on mukana muun muassa jyväskyläläinen koneistusalan yrittäjä Marko Raiden, joka on osallistunut ammattitaidon MM-kilpailuihin.

- Lajivastaava Pekka Rautio, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5575

Kukkasidonta

Kukkasidonnassa näkyy paikallisuus, sillä yhdessä tehtävässä kilpailijoiden tulee käyttää huopaa kimpun sidonnassa. Huopa edustaa paikallista, keski-suomalaista ja erityisesti Jämsänjokilaaksoon liittyvää osaamista. Muuten tehtävissä käytetään paljon luonnonmateriaaleja sekä korostetaan materiaalien tarkkaa ja huolellista käyttämistä sekä hävikin välttämistä. Lajiin tuo näyttävyyttä se, että jokainen kilpailija perustaa omalle kilpailualueelleen kukkakaupan ja asettelee materiaalit ja valmiit työt mahdollisimman kauniisti esille. Kukkakaupan esillepanossa tulee näkyviin yrittäjämäinen toiminta sekä asiakas- ja yleisölähtöisyys. Eniten valmiita kilpailutöitä on esillä torstai-aiamuna.

- Lajivastaava Outi Honkanen, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4333

Kuljetuslogistiikka

Kuljetuslogistiikassa tänä vuonna uutta on simulaattorilla ajo, joka on tehtävänä ensimmäistä kertaa. Muuten kilpailijat pääsevät muun muassa ajamaan kolmeakselisella kuorma-autolla ajoreitin mahdollisimman taloudellisesti ja turvallisesti, lastaamaan ja sitomaan kuormaa, vaihtamaan rikkoutunutta paripyörää ja näyttämään osaamistaan trukin käytössä. Kilpailijoiden käytössä on paljon uusia modifioituja ja kehiteltyjä lavansiirtovaunuja. Yhtenä kilpailun tärkeänä tavoitteena on näyttää, miten kiinnostavaa ja vaihtelevaa kuljettajan työ nykyään on.

- Lajivastaava Harri Korhonen, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4380

Laborantti

Laboranttilajissa ollaan lähellä ihmisen elämää, sillä kilpailutehtävissä tutkitaan arkipäiväisiä, jokaisen elämään kuuluvia näytteitä. Tutkittavana on niin elintarvike- kuin juomavesinäytteitäkin, joita analysoidaan monipuolisesti. Yleisölläkin on mahdollisuus päästä tekemään muun muassa hajuaistiin ja makuu- ja makuaistiin liittyviä tehtäviä Kato ja kokeile -pisteessä. Alueella voi törmätä myös avaruusolioon, sillä yksi lajioppaista on pukeutunut puhdastila-asuun.

- Lajivastaava Tuija Nurminen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5730

Levy ja hitsaus

Levy ja hitsaus -lajissa yhtenä kilpailutehtävänä on kuorma-auton pienoismallin valmistus. Uutta kilpailussa on plasmaleikkurin käyttäminen tehtävän levyosien leikkaamiseen kahtena ensimmäisenä kilpailupäivänä. Yleisön on mahdollisuus seurata polttoleikkauskappaleiden asettelua levyille lajialueella olevilta näytöiltä. Eniten nähtävää on tarjolla toisena kilpailupäivänä, jolloin pienoismalli valmistuu.

- Lajivastaava Jyrki Kuisma, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5587

Lähihoitaja

Lähihoitajalaji on kerännyt yleensä suuren yleisön, mikä ei ole yllättävää, sillä on mielenkiintoista seurata, miten kilpailijat selviytyvät erilaisissa asiakastilanteissa. Esimerkiksi keskiviikkona kilpailijat toimivat kotipalveluyrittäjinä lapsiperheiden toimeksiannosta. Kun lapsiasiakkaat ovat alle kouluikäisiä lapsia, kilpailussa voi syntyä yllättäviäkin tilanteita. Lajin seurattavuuteen on myös panostettu, sillä yleisölle rakennetaan oma katsomo ja myös äänentoistoon ja taustahälyn minimoimiseen panostetaan. Kilpailijoilla on esimerkiksi langattomat mikrofonit, jotta yleisön on helppo seurata lajin kulkua.

- Lajivastaava Kari Nieminen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5337

Maalaus ja tapetointi

Maalauksessa ja tapetoinnissa aivan uutena tehtävänä on takan pinnoitus. Muina tehtävinään kilpailijat mm. asentavat non-vowen tapetteja, joissa liisteri levitetään seinään ja tapetti painetaan siihen kiinni sekä maalaavat kalusteita vesiohenteisilla kalustemaaleilla. Mukana on myös Tikkurila Oyj:n yllätystehtävä, jonka sisältö paljastetaan vasta h-hetkellä. Kilpailutehtävät suoritetaan huoneessa, jossa yksi seinä on auki yleisöä varten. Tuomaristossa on mukana muun muassa Aku Korhonen, joka on voittanut Maalaus- ja tapetointi lajin Suomen mestaruuden kaksi kertaa ja sijoittui kolmanneksi Ammattitaidon MM-kilpailussa Lontoossa vuonna 2011.

- Lajivastaava Matti Ruuskanen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5583

Matkailu

Matkailu on mukana ensimmäistä kertaa näytöslajina. Laji ja osasto on pyritty tekemään yleisöä kiinnostavaksi. Lajin teemana on kotimaanmatkailu ja huomioon otetaan myös kestävä kehitys. Ensimmäisenä päivänä kilpailijat esittelevät lajialueella suomalaisia matkailukaupunkeja ja toisena päivänä he tekevät näihin kaupunkeihin liittyviä tehtäviä. Viimeinen kilpailupäivä eli torstai on mielenkiintoinen. Opiskelijoiden tehtävänä on silloin kehittää 10 hengen asiakasryhmälle äkkiä hauskaa ohjelmaa, koska seuraavaan matkakohteeseen meno viivästyy.

- Lajivastaava Mira Ahtila, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 6005

Mekatroniikka

Mekatroniikassa kilpailijat esittelevät taitojaan yhteensä kahdeksassa tehtävässä, joten lajialueella riittää nähtävää ja nopeatempoistakin toimintaa. Tehtävissä kilpailijat muun muassa asentavat robottiaseman, ohjelmoivat sen ja laittavat käyttökuntoon. He myös asentavat konenäköanturin ja tunnistavat tuotteessa olevat virheet. Lajin yhteistyökumppaneista Fluidhouse Oy teettää kilpailijoilla pneumatiikkakotelon ja Insta Automation Oy sähköohjauskotelon. Parhaita aikoja seurata kilpailua ovat keskiviikkoiltapäivä ja torstaiamu, jolloin valmista ja nähtävää on eniten tarjolla. Kilpailun tuomaristosta löytyy kokemusta, sillä Markku Lähetkangas Festo Oy:stä on ollut lajissa tuomarina ja teknisenä tukena vuodesta 2005 lähtien.

- Lajivastaava Markku Lasarov, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5712

Metsäkoneen käyttö

Metsäkoneen käyttö on laji, joka tapahtuu pääasiassa ulkoalueella. Siellä kilpailijoiden käytössä ja katsojien nähtävänä ovat modernit metsätyökoneet, joilla tehdään tarkkaa työtä. Uutta teknologiaa edustaa sisätiloissa oleva simulaattori, jolla suoritetaan osa tehtävistä. Kestävä kehitys lajissa näkyy siinä, että työsuorituksen lisäksi seurataan sitä, kuka selviää tehtävistä vähimmällä polttoaineen kulutuksella.

- Lajivastaava Markus Seppänen, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4457

Muoviala ja komposiittirakenteet

Näytöslajina Taitaja2012-tapahtumassa on Muoviala ja komposiittirakenteet. Lajissa tehtävänä on valmistaa skeittilauta, ja kyseessä on pitkälti "HiTech"-käsityö. Tehtävään kuuluu skeittilaudan aihion valmistaminen alipaineinjektiomenetelmällä, aihion leikkaaminen skeittilaudaksi ja laudan viimeistely.

- Lajivastaava Tapani Koukkari, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4485

Painotekniikka

Painotekniikan tehtävissä näkyy alan viime vuosien kehitys: digitaalisen painamisen osuus korostuu perinteisen offset-painamisen rinnalla ja aivan uutena tehtävänä mukana on suurkuvatulostaminen. Kilpailutehtävissä on mukana toden tuntua, sillä ne ovat oikeita asiakastöitä. Tämä on myös yksi tapa ottaa huomioon kestävä kehitys lajissa, kun valmiit työt eivät mene hukkaan. Katsojille painokoneen toiminnan seuraaminen tarjoaa mielenkiintoista ja monille uutta seurattavaa. Suurkuvatulostuksessa syntyy puolestaan näyttävää jälkeä. Yleisöä on ajateltu muutenkin, sillä kolme isoa näyttöä helpottavat kilpailijoiden tekemisen seuraamista ja Kato- ja kokeile -pisteessä pääsee leikkimään painokonesimulaattorilla. Päätuomari on Ammattitaidon MM- ja EM-kilpailuissa lajieksperttinä toiminut Vesa Iltola Jyväskylän ammattiopistosta. Myös Susanna Virtanen tuo tuomaristoon kansainvälistä kokemusta, sillä hän on voitti ammattitaidon Euroopan mestaruuden Lissabonissa vuonna 2010 ja sijoittui Lontoon MM-kilpailuissa vuonna 2011 toiseksi. Lajissa on mukana kilpailijoita Venäjältä ja Virosta.

- Lajivastaava Hannu Mäkinen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5668

Painotuotteen suunnittelu

Painotuotteen suunnittelussa kilpailijat pääsevät todella lähelle käytäntöä. Toisena kilpailupäivänä, keskiviikkona, he nimittäin suunnittelevat taiton kahden aukeaman lehtijuttuun musiikkialan lehteä varten. Tehtävässä on noudatettava lehdessä käytössä olevaa graafista ohjeistoa. Mikäli lehti hyväksyy taitosuunnitelman, kilpailutyö julkaistaan. Muutenkin tehtävissä näkyy yhteistyö työelämän kanssa, esimerkiksi kolmannen päivän tehtävä on asiakastyönä tehtävä pakkaussuunnittelu. Yhtenä painotuksena on vielä työhyvinvointi. Se näkyy muun muassa arvioinnissa, jossa kiinnitetään huomiota kilpailijoiden ergonomiaan. Yleisöä varten Kato ja kokeile -pisteessä on testattavana painotekniikan kanssa yhteinen peli.

- Lajivastaavat Eija Väliaho ja Petri Hämynen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5670

Puhdistuspalvelut

Puhdistuspalvelulajissa kilpailijoiden käytössä ovat viimeisimmät uutuudet siivousvälineistä ja koneista. Valinnoissa on huomioitu siivoustyön ympäristövaikutukset ja kierrätettävyys: mm. siivousaineiden annostelulaite mittaa puhdistusaineen suoraan käyttöliuospulloon. Annostelulaite helpottaa puhdistusaineiden annostelua ja estää yli-/aliannostelua. Lajialueella on esillä myös jätteiden lajittelu nykyaikaisine jäteastioineen sekä jätteiden uudelleen käyttö ja kierrätys. Osastolla esitellään siivouksen laadun mittausta: filosofian tohtori Tuula Suontamo ottaa puhtausnäytteitä, analysoi niitä ja kertoo tuloksista yleisölle.

- Lajivastaava Eija Ahtikallio, Jyväskylän aikuisopisto, puh 040 341 5909

Pukuompelu

Pukuompelulajissa luvassa on mielenkiintoiset kolme päivää. Uutta on pienimuotoisen sarjan tekeminen. Tuomarit valitsevat kilpailijoiden kolmesta ennakkoon suunnittelemaasta tuotteesta yhden, jota kilpailijat tekevät vähintään viisi kappaletta. Yleisölläkin on mahdollisuus päästä nauttimaan kilpailun tuloksista, sillä tuotteet myydään viimeisenä kilpailupäivänä klo 12 alkaen kilpailijoiden omilta työpöydiltä. Saadut varat käytetään hyväntekeväisyyteen. Kilpailijat valmistavat kilpailussa myös paitapuseron ja housut, joiden suunnittelusta vastaavat nimekkäät nuoren polven vaatesuunnittelijat Nessi Hovi ja Kalle Kuusela. Kuusela tunnetaan mm. perustamastaan koneHELSINKI-farkkumerkistä sekä Linnan juhliin suunnittelemistaan juhla-asuista. Yksi lajin tuomareista on jyväskyläläinen Ria Tilsala, joka on voittanut suomen mestaruuden Taitaja-kilpailussa vuonna 2004 ja oli Ammattitaidon MM-kilpailussa Helsingissä viides toiseksi parhaana eurooppalaisena.

- Lajivastaava Heli Mäkinen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5566

Putkiasennus

Putkiasennuksessa tehtävät on valittu tänä vuonna niin, että yleisö pystyy ymmärtämään ja seuraamaan, mitä kilpailualueella tapahtuu. Tehtävät koostuvat erilaisista omakotitalon lvi-töistä, joilla mitataan osaamista talotekniikan perustaidoissa, LV-asennustöissä, hitsaustekniikassa sekä mittaus-, säätö- ja automaatiotekniikassa. Lajissa ollaan myös ajan hermolla, sillä käytetyt materiaalit ja työtavat ovat ajanmukaisia ja osittain vasta markkinoille tulossa. Materiaaleina käytetään esimerkiksi sinkittyä, kirkasta kromiputkea, Uponorin valmiiksi pinnoitettua komposiittiputkea ja sähköhitsausmuhvia. Tuomaristossa ovat mukana Jyväskylän ammattiopistosta valmistunut Joni Varonen, jolla on nykyään oma yritys Elvi Oy Talotekniikka sekä ISS Palveluista projektipäällikkö Risto Tiilikainen, jolla on useiden kisojen mukanaan tuomaa näkemystä tuomarin tehtäviin.

- Lajivastaava Jari Latukka, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5572

Ravintolakokki

Ravintolakokkilajissa ensimmäisen päivän tehtävä tulee yritysmaailmasta. Vuokrafirmojen käyttäminen on yleistynyt alalla ja usein vuokrakokki tulee täysin uuteen työpaikkaan. Tehtävässä kilpailijat saavat kuvan ruokalajista sekä reseptikortin, jonka mukaan annos täytyy valmistaa. Toisena päivä tehdään kolmen ruokalajin menu ja kolmantena päivänä ovat vuorossa kansainvälisen trendin mukaiset finger foodit eli sormin syötävien suupalojen valmistaminen eri raaka-aineista. Lajin päätuomari on keittiömestari Juha Niemiö, joka on kilpaillut kokkien olympia-joukkueessa ja toiminut joukkueen kapteenina. Tuomarina toimii myös Harry Lilienkampf, joka on Keski-Suomen keittiömestareiden kunniapuheenjohtaja sekä ravintola Savoy'n keittiömestari sekä Olli Kolu, joka on voittanut 2007 Vuoden Suomen keittiömestari -tittelin. Lajivastaava Martti Lehtinen on toinen suomalainen Maailman keittiömestariiliiton (WACS) kunniajäsen. Kilpailussa on mukana yksi kansainvälinen kilpailija, joka tulee Moskovasta.

- Lajivastaava Martti Lehtinen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 6037

Somistus

Somistuksessa kilpailutehtävät ovat entistä työelämälähtöisempiä, ja niillä halutaan näyttää mitä somistajan työ todella on. Somistus on yleisöystävällinen ja näyttävä laji, sillä tekemiset ovat koko ajan yleisön nähtävillä. Ensimmäisen kilpailupäivän näyteikkunasomistuksista yleisö voi äänestää parasta. Toisena kilpailupäivänä kilpailijat toteuttavat nukkeryhmän somistuksen Jyväskylän Sokokselle. Laji tarjoaa myös yleisölle mahdollisuuden päästä itse kokeilemaan somistamista Kato ja kokeile -pisteessä.

- Lajivastaava Pia Kotro, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5807

Sähköasennus

Sähköasennuksessa kilpailijoiden tehtävien kohteena on pumppaamo/valvomo kiinteistö. Ensimmäisessä ja toisessa tehtävässä he asentavat valaistusta, pistorasioita, lämmitystä sekä ohjaus- ja valvontajärjestelmän täydelliseen käyttökuntoon. Kolmannessa tehtävässä asennettavana on raakavesipumppu, joka asennetaan täydelliseen käyttökuntoon. Teknisesti haastavia tehtäviä on arvioimassa mm. päätuomarina toimiva Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto ry:n asiamies Arto Saastamoinen.

- Lajivastaava Jari Peura, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5672

Talonrakennus, kirvestyöt

Talonrakennus, kirvestyöt -lajissa kilpailijoiden tehtävänä on rakentaa vaja. Aikaa on käytettävissä kolmen päivän aikana yhteensä 18 tuntia. Kilpailijat saavat valmistettavista rakenteista piirustukset sekä kirjalliset ja suulliset työohjeet. Tehtävään kuuluu myös työjärjestyksen suunnittelu.

- Lajivastaava Tapani Jokinen, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4347

Talonrakennus, muuraus ja laatoitus

Talonrakennus, muuraus ja laatoitus -lajissa tehdään tänä vuonna tuotteita oikeaan käyttöön, kun aikaisempina vuosina kilpailussa tehdyt muuraukset ja laatoitukset on purettu pois. Ensimmäisessä tehtävässä kilpailijoiden tehtävänä on muurata asiakkaille menevä Tiileri-grilli. Myös toisena tehtävänä oleva laatoitettava pöydän kansi on asiakkaalle menevä tuote. Työn tulokset alkavat näkyä toisena kilpailupäivänä ja viimeisenä päivänä kaikki on nähtävissä. Tuomareina ovat muun muassa tunnettu unimuurari Petteri Stubb sekä Ville Rämö, joka voitti vuonna 2009 kultaa Ammattitaidon MM-kilpailussa.

- Lajivastaava Hannu Korhonen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5544

Taloushallinto

Yksi näytöslajeista on taloushallinto. Kolmen päivän aikana opiskelijoilla on useita tehtäviä, joissa aiheina ovat yrityksen kirjanpito, tilinpäätöskirjaukset, yrityksen verotus ja toiminnan kannattavuuden suunnittelu. Keskiviikkona kilpailijat esittelevät työnsä tuloksia lajialueella. Lajin seuraamista helpottavat kolme paikalla olevaa lajiopasta, jotka selostavat, mitä kilpailussa tapahtuu. He kertovat myös taloushallinnon koulutusohjelmasta ja työtehtävistä, joihin koulutuksesta valmistutaan.

- Lajivastaava Maarit Hakala-Ranta, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5842

Tarjoilija

Tarjoilijalajissa yleisö pääsee tiistaina ja keskiviikkona seuramaan, mitä tarjoilijan työ on sekä näkemään lautasliinojen taidokasta taittelemista. Kahtena ensimmäisenä päivänä kilpailijat suorittavat tehtäviään kilpailupaikalle tehdyissä a' la carte- ja fine dining -ravintoloissa. Viimeisenä päivänä kilpailijat tekevät erilaisia juomasekoituksia. Tuomaristoon kuuluu Japanissa ammattitaidon MM-kilpailussa kultaa voittanut Miia Sironen ravintola Pöllöwaarista sekä Taitaja-kilpailussa hopeaa ja pronssia voittanut Antti Kuitunen ravintola Shakerista. Kansainvälinen tuomari on virolainen Allan Vainu.

- Lajivastaava Tuija Auramo, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 6032

Tietojenkäsittely

Tietojenkäsittelyssä liikettä ja toimintaa synnyttävät pikataivaltehtävät, joita on luvassa vähintään kaksi kappaletta. Uutena asiana mukaan on tullut mobiilitekniikkaa. Tehtävät liittyvät pääasiassa tekstinkäsittelyyn ja tietokantoihin, ja ne on suunniteltu niin, että koko Microsoft Office 2010 Professional -tuoteperheen ominaisuuksia voidaan hyödyntää. Tuomaristossa on mukana Product Marketing Manager Uchenna Ikequonu Microsoftilta.

- Lajivastaava Jussi Torppa, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5811

Tietokoneet ja verkot

Tietokoneet ja verkot -lajissa testataan kilpailijoiden taidot laitteisto- ja ohjelmistoasennuksissa sekä järjestelmän ylläpidossa. Kilpailijat tullaan yllättämään uudentyyppisellä teknologialla etenkin pikataivaltehtävissä. Näin testataan, miten he seuraavat alan uutisia ja kehitystä. Kestävä kehitys on tiiviisti

lajissa mukana, sillä kaikki tehdään tietokoneella eikä tulosteita juuri tarvita. Myös kaikki näytöt ovat virtaa säästäviä. Kestävä kehitys on mukana myös työhyvinvoinnin näkökulmasta: muun muassa kilpailijoiden työasentoja ja välipalojen sisältöä seurataan.

- Lajivastaava Vesa Hirvenlahti, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4472

TV- ja videotuotanto

V- ja videotuotanto on mukana Taitaja2012:ssa uutena lajina monen vuoden tauon jälkeen. Siinä pareittain työskentelevät kilpailijat pääsevät näyttämään luovaa osaamistaan, ongelmanratkaisukykyään sekä tehokkuuttaan, sillä he toteuttavat videotuotteen suunnittelusta valmiiksi asti kolmen päivän aikana. Kilpailijat saavat myös nousta estradille, sillä jokainen kilpailupari tekee haastattelun kisa-tv:n studiossa. Alueella on myös Kato ja kokeile -piste, jossa yleisö pääsee kokeilemaan, millaista on olla uutisankkuri.

- Lajivastaava Ilkka Niekka, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5787

Verkkosivujen tuottaminen

Verkkosivujen tuottamisessa tehdään tänä vuonna uutuutena verkkosivuja mobiilipuolelle. Tätä varten Microsoft toimittaa kilpailijoille windows-puhelimet. Kolme parhaiten sijoittunutta saa puhelimen omakseen kilpailun jälkeen. Lajialueella tunnelma on todennäköisesti tiivis, sillä varsinaisten kilpailijoiden lisäksi lajiin osallistuu alustavan suunnitelman mukaan kuusi lukiolaista sekä kilpailijat Venäjältä ja Hollannista. Lajin seuraaminen on mahdollista uudella tavalla, sillä kilpailijoiden näytöiltä yritetään saada reaaliaikaista kuvaa isolle lajialueen ulkopuolella sijaitsevalle näytölle. Näin yleisöllä on mahdollisuus nähdä, missä vaiheessa kukin kilpailija on tehtävässä menossa ja millaisia ratkaisuja hän tekee.

- Lajivastaava Sari Paunonen, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 5820

Viherrakentaminen

Viherrakentamisen kilpailualue erottuu hyvin ympäristöstään, sillä Taitaja2012 teemasta ”Tee elämäsi paras valinta” on huomioitu myös toinen puoli elämän tärkeistä päätöksistä eli rakkauden symboleja ja vaaleanpunaisuutta on enemmän näkyvissä kuin rakennustyömailla yleensä. Tehtävänä on toteuttaa terassipuisto oleskelualueineen visuaalisuutta korostaen ja erilaisia viherrakentamisen materiaaleja monipuolisesti käyttäen. Paikalla on myös maansiirtosimulaattori tuomassa esille sitä, että viherrakentaminen vaatii usein myös ammattitaitoista konetyötä. Kilpailuosastolla työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota muun muassa ohjatulla taukojumpalla. Katsojien kannattaa huomioida se, että alue valmistuu vaihteittain eri rakenteiden päiväkohtaisessa järjestyksessä. Aluksi saattaa näyttää, että paikalla on vain kasa soraa, mutta viimeistään kolmantena kilpailupäivänä pääsee näkemään, millaisia hienoja tuloksia intensiivinen työskentely tuottaa. Kilpailutehtävän on suunnitellut Raisa Heino, joka on itse osallistunut viherrakentamisen Ammattitaidon MM-kilpailuihin vuonna 2003 Sveitsissä ja on tullut tutuksi myös MTV3 Ihana piha -ohjelman muutoskohteiden suunnittelijana.

- Lajivastaava Heli Aho, Jämsän ammattiopisto, puh. 040 341 4313

Yrittäjyys

Yrittäjyyslajissa kolmen hengen joukkueet kehittävät uusia, luovia ja innovatiivisia liikeideoita yrityselämän ajankohtaisista liiketoimintakuvauksista. Kilpailutehtävät etenevät vaihteittain huipentuen viimeisenä päivänä klo 10.45 pidettävään loppupresentaatioon. Yleisön on helppo seurata joukkueiden toimintaa ja joka tehtävän yhteydessä lajin omalla esiintymislavalla pidettäviä esittelyjä. Yleisö pääsee itse testaamaan yrittäjyystaitoja

lajin Kato ja Kokeile -pisteessä. Päätuomarina lajissa on Suomen Yrittäjien koulutusasiain päällikkö Veli-Matti Lamppu ja tuomarina toimii myös Tiimiakatemia perustaja, opetusneuvos Johannes Partanen.

- Lajivastaava Tea Rupp, Jyväskylän ammattiopisto, puh. 040 341 6047

TaitajaPLUS-lajit

Osana Taitaja-tapahtumaa järjestetään erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden TaitajaPLUS-ammattitaitokilpailut kolmessa lajissa: kiinteistönhoidossa, puhdistuspalvelussa ja artesaanilajissa. Kukin TaitajaPLUS-laji kilpaillaan yhden päivän aikana. Artesaanit ovat mukana ensimmäistä kertaa koko Taitaja-tapahtuman historiassa. Artesaanikilpailu on torstaina 26.4. Kilpailijoiden tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa piirtämällä tai maalaamalla oman alansa tuote, jonka asiakas on tilannut. Tässä lajissa tuomareina ovat muun muassa Suomen Käsityö Museon museolehtori Raija Manninen ja keskisuomalainen käsityöyrittäjä Sirpa Hasa. Kiinteistöhoito aloittaa TaitajaPLUS kilpailulajit. Kilpailu on tiistaina 24.4 ja se on lajina mukana toista kertaa. Kilpailutehtävänä on ilmalämpöpumpun sisäyksikön puhdistaminen ja suodattimien vaihto. Puhdistuspalvelulajissa kilpaillaan keskiviikkona 25.4. ja tehtävänä on toimistotilojen ylläpitosiivous. Kiinteistöhoito- ja puhdistuspalvelualat työllistävät hyvin erityistä tukea tarvitsevia opiskelijoita oman alansa työtehtäviin.

- Lajivastaava Miiko Taka, Bovallius-ammattiopisto, puh. 040 758 5794
- Lajivastaava Anne Hautala, Bovallius-ammattiopisto, puh. 0400 206 700